

Smaafoik, der hver Dag spise Sukker, de komme til at søde Fabrikkerne, indtil disse komme paa det Standpunkt, at de kunne søde sig selv. Det er et Argument, som det ærede Medlem ikke kan slippe fra, ligesaa lidt som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) kan slippe derfra. Jeg skal siden særlig vende mig til dette ærede Medlem.

Endelig er det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds atter idag kommet tilbage til den samme Betragtning som sidst, at vi skulde undersøge disse Fabrikker for at gjøre et større Forsøg i Landvæsenet. Det skulde altsaa være et større Forsøg i Landvæsenet; men det maa jeg da rigtignok sige, at der er Intet, der har forundret mig mere end dette, at vi gjennem private Fabrikantlæg skulde gaa til at gjøre større Forsøg i Landbruget. Og jeg maa spørge: Hvad er det for en Kontrol fra Repræsentationens eller Regjeringens Side, som disse Fabrikker ere eller kunne sættes under, saaledes at det virkelig kan siges at blive et Forsøg i Landbruget? Hvorledes kan det ærede Medlem argumentere ved at henvise til de Forsøg, der gjøres ude paa Landbohøjskolen, hvor vi have Videnskabsmænd, hvis Gjerning det er at gjøre Forsøg og offentliggjøre disse Forsøg? Gjælder det da paa samme Maade om Fabrikkerne Holland og Dønse, at de faae konstateret visse videnskabelige eller praktiske Resultater i Landbruget? Nei, for dem kommer det kun an paa eet Resultat, og det er Pengene; det er Hovedsagen først og sidst for dem, og derfor forhandle vi ogsaa om Penge til disse Fabrikker i dette Dieblit. Nei, dette Forsøg i Landbruget vil jeg paa ingen Maade være med til; thi er der ikke Andet ivoien, vil der dog for mig være det ivoien, at dette Forsøg vilde være aldeles meningsløst at gjøre. Paa den Maade har jeg heller ikke nogetsteds set, at Forsøg gjøres, at det Offentligt først lader en privat Mand tage fat og arbejde sig træt, og naar han ikke kan mere, giver ham en Skump Penge eller understøtter ham paa en eller anden Maade, for at han kan blive ved at arbejde i sit eget Spor. Slige Forsøg kan jeg fremfor Alt ikke gaa med til. — Jeg skal nu vende mig til det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Jeg fattede forøvrigt ikke strax, at det var mig, hans haade smukke og behagelige Ord angik. Jeg vil ikke forsøge paa at tage Repressalier, overfor det ærede Medlem, thiøndt det vilde være overordentlig let i Siebet for „Misundelshens Standpunkt“ for hans Vedkommende at faae oprettet et Konfusionsstandpunkt. Det vilde være let, thi det ærede Medlems Udtalelser staa stik imod hinanden. Det ærede Medlem sagde sidst, at han vilde have en fri Brug af Kræfterne, men ikke bestemt vilde han gaa med til at stille denne Slags Industriering ubeskattet. Hvorledes kan det ærede Medlem overfor den Kjendsgjerning, at alt andet Sukker hertilands beskattes med 13½ Dre,

kalde dette en fri Brug. Der er intet frit i denne Brug, der er tværtimod en tvungen Udskrivning af alle Statterdernes Lønne lige fra den fattigste til den rigeste. Derfor er det, at man paa ingen Maade kan gaa til at ophæve denne Beskatning. Derfor var det ogsaa, at man i sin Tid paa ingen Maade kunde have i Udfigt en saadan Industri uden at paalægge den Beskatning, og det er netop det ærede Medlem selv, der griber feil, hvad enten det nu er efter Skinnbenet eller andre Ben. Det ærede Medlem siger, at man er misundelig, fordi der her er nogle Kapitalister, som kunne tjene Penge, ved Siden af, at der er nogle Smaafoik, som ogsaa kunne tjene Penge, og saa vil det ærede Medlem have denne Beskatning hævet, for at disse Penge kunne tjenes paa Beføstning af alle Beboere og Statterdere hele Danmark over! De skulde saa betale Kapitalisterne og Smaafoikene den Gevinst, de kunne faae gjennem Sukkerdyrkingen. Dette vilde faktisk blive Tilfældet. Jeg vil nu spørge det ærede Thing og de ærede Medlemmer, der tale imod mig, om disse Fabrikker vilde sætte Sukkerprisen ned, fordi der ikke sættes Løld paa det Sukker, der fabrikkeres hos dem. Nei, den samme Pris paa Sukker, som vi nu have, vilde vi beholde, om ogsaa disse Fabrikker bleve skattefrie. Men hjem kom til at betale de 13½ Dre i Løld? Konsumenterne, ganske simpelt! Se, det er af den Slags Argumenter, haardnakkede Krabater, som det ærede Medlem ikke kan slippe fri for; det er derfor, vi maa blive ved denne Beskatning, og derfor er den oprettet i sin Tid. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds var saa behagelig at tale om . . . (S t e m m e r: Han er ikke tilfiede). Det kan gjerne være, at det ærede Medlem er gaaet, men det vedkommer ikke mig. Det ærede Medlem var saa behagelig ogsaa tilfødt at tale om, hvad jeg havde „indvendet“ i min Tale. Jeg vil anbefale det ærede Medlem at tage min Tale for sig og saa rede Islet og Røndegarn fra hinanden og vinke det op og se, hvad der er deri. Det ærede Medlem kunde saa maasse faae mere Forstand af den, end han nu har faaet. Jeg vil overhovedet gjøre opmærksom paa, at med den Slags Talemaader slaar man intet Argument til Jorden. Nei, med den Slags Argumenter slaar man kun sig selv paa Munden; det er Bevis for, at man ikke har Argumenter for sig, der ere værd at bruge. Det er saare langt fra, at jeg for mit Vedkommende i mindste Maade skulde være enten imod industrielle Anlæg her tilands eller mod Opkomsten af Agerbruget eller mod fra Statens Side at gjøre Anstregelser i den Henseende, hvor det er klart, at Befolkningens egne Anstregelser ikke ere tilstrækkelige. Men det maa der kræves, at saadanne Beskræbelse fra Statens Side baade ere modne og vel overveiede, og dette maa være Betingelsen for, at Staten kan være dem bekjendt, og tillige nogenlunde sikker for, at man ikke driver Dumbug paa